

Festa Major de Sant Julià de Lòria

Poble	Sant Julià de Lòria
Parròquia	Sant Julià de Lòria
Tipus de bé:	Festa d'interès cultural (FIC)
Estil	Altres
Datació	Darrer cap de setmana de juliol (de div. a dimarts)
Secció a l'inventari general	Quarta, béns immaterials

Classificació Altres
Data protecció 2010-06-23

Descripció Són moltes i diverses les activitats que es fan durant aquests dies, però són les danses les que tenen un especial protagonisme com a expressions de la tradició viva.

A Andorra com a d'altres països hi ha diversitat de balls i danses que tenen un caràcter ritual i lúdic; alguns tenen reminiscències medievals com els balls rodons, el ball pla o el contrapàs. Si temps enrere servien per festejar esdeveniments festius, religiosos i profans, de caràcter comunitari i familiar, avui són una expressió festiva de la cultura que, si bé han perdut part del seu sentit originari, han adquirit d'altres significats. Les danses i les músiques mostren un "folklore viu" fruit de la "imaginària" social, són part del nostre patrimoni immaterial i tenen un gran valor social i d'identificació. Van aparèixer fa cinquanta anys i avui dia són part essencial de la creativitat cultural amb una gran acceptació social, i han convertit el Ball de Santa Anna a Escaldes, el Contrapàs a Andorra la Vella o la Marratxa a Sant Julià de Lòria en una expressió viva i pròpia, festiva i identificativa sempre presents en les festes més representatives.

La Festa Major de Sant Julià de Lòria s'estén del divendres anterior al dimarts posterior al darrer diumenge del mes de juliol. Es tracta d'una festa amb molta participació popular i té, entre els seus actes principals, cercaviles i balls de gegants (el dissabte, pels carrers del poble i, especialment, a la plaça Major) i, sobretot, la tradicional Passa (el migdia del dilluns, pels principals carrers del poble) i el ball de danses com el Ball Cerdà (a la una del migdia del dilluns, a la plaça Major) o el ball de la Marratxa (la tarda del dilluns, a la plaça Major), entre d'altres.

La **Marratxa** és una dansa senyorial que simbolitza la gènesi de l'antic Coprincipat d'Andorra. Sis dones representen les antigues sis parròquies i ballen al voltant de dos homes, un de solter i un de casat, que evoca la signatura del primer Pariatge entre el bisbe d'Urgell i el comte de Foix al 1278. Aquesta actuació és part essencial de la Festa Major de Sant Julià de Lòria, i es balla el dilluns de Festa a la plaça Major. Avui aquest ball és interpretat per l'**Esbart Laurèdia**, que va fer la seva primera aparició en públic durant la Festa Major de Sant Julià de 1963. Des de llavors han recuperat danses, costums i llegendes amb la finalitat d'impulsar la cultura popular com a expressió artística, alhora que promouen noves coreografies i muntatges que barregen la dansa, el teatre i el cant coral.

La **Passa** i el **Ball Cerdà** són dues activitats festives que, juntament amb el ball de la Marratxa, són part essencial de la festa tradicional laurediana. La Passa és una cercavila de parelles de solters i solteres pels carrers del poble. Al davant de la cercavila se situen les parelles que s'han de casar durant l'any, que esdevenen els fadrins majors, i els segueixen les parelles començant pels més grans i acabant pels més petits. La Passa finalitza el seu recorregut a la plaça Major on el noi convida la noia a un vermut i la noia el convida a dinar a casa seva. Després de la Passa, a la mateixa plaça, una cobla interpreta la música del Ball Cerdà, els fadrins majors obren el ball, i les noies conviden a ballar els nois amb una barretina. Són actes populars que organitzen els mateixos participants i que formen part d'una tradició que es transmet de pares a fills.